

Vanuit een donker krot kwam de priester naar mij toe. Hij was een kleine oude man met een verweerd-bruin en rimpelig gezicht, hij had de sluwe kleine ogen van den landbouwer. Zijn grijs gewaad hing hem tot op de gele schoenen, zijn mouwen reikten tot aan zijn knieën; op het hoofd droeg hij een zwart kalotje. De handen opgeheven begroette hij mij, en ik beantwoordde dat met hetzelfde gebaar. Met korte zinnnetjes begon hij mij te ondervragen en dan vertelde hij mij over zijn tempel. Hoe alles verviel, hoe het dak instortte en de muren scheurden, hoe rovers en soldaten er zich beurtelings nestelden en er ruw huishielden, hoe er geen gelden waren tot herstel. Het was een oud verhaal, zoals ik het zo dikwels had gehoord. En de oude man vertelde het zo stroef en onbewogen, als hoorde het tot den onafwendbaren gang der dingen, gelijk onveranderlijk wat oud wordt moet vervallen en vergaan.

Dan leidde hij mij rond. Door een nauwe deur kwamen wij op een stillen binnenhof, bevoerd met bazalten zerken, waartussen onkruid hoog opwies. Rondom langs de losgestapelde muren waren er smalle gaanderijen met dunne roodhouten pilaren. Achteraan was de hoofdtempel, een wrak bouwsel waaraan de voorwand ontrak, zoodat het innerlik veil lag voor regen en wind, als een opengescheurde wond. Tegen den achterwand nog de brede altaartafel met de wierookvaten en de tinnen kandelaars, en terzijde hing de reusachtige tempelklok met haar geschulpten rand, roestig verweerd, als een grote bruin-verwelkte bloem. Stukken pleisterwerk waren van de vochtige muren gevallen, fragmenten van de door brute handen neergeslagen rode tempeldeuren lagen aan den grond. Maar nog stonden er, weerszijden van het altaar, op hoog voetstuk vier gracieus neigende en nog matkleurig glimmende vrouwengestalten, neerziende met een stillen, zachten glimlach op het geschonden heiligdom, onberoerd en als nog levend in een verren, langvervlogen tijd. Zij waren zo ongewoon en zo gaaf, dat ik verrast stil bleef staan. Maar de priester wenkte mij naar een in den wand gemetselden zerk, waarop een lange legende stond gebeiteld in sierlijke fijne schrifttekens, waarvan ik er maar enkele kon lezen.

Met bijna driftige woorden sprak hij mij van oude tijden, van grote en machtig-klinkende namen, van plechtig en pralend-schoon ritueel. Dan, terwijl zijn ogen nog glinsterden van trots, nam hij mij mee door een smal gangetje naar een wilden, verlaten hof, waarin drie hoge grafheuvels lagen. En uit het grauwe leem dier graven rezen de machtige stammen van een eeuwenouden boom omhoog, zich beschermend heenwelve over de oude gebouwen, met een droef en deernisvol gebaar. Het was of de zielen dier dode priesters, of hun machteloze verlangens vorm hadden gevonden en zich over de verpuinende resten van hun heilig tehuis smartelik heenbogen.